

Šiame numeryje skaitykite:

- LEADER metodas Lietuvoje
- LEADER metodo įgyvendinimo statistika
- LEADER ir kaimo plėtra ES
- Kūrybiškumas ir naujovės
- Vietos veiklos grupės – svarbios Suomijos kaimo plėtros dalyvės
- Lietuvos VVG iš arčiau
- Vietos veiklos grupių tinklas aktyviai atstovauja narių interesams
- Raseinių rajono VVG „Raseinių krašto bendrija“ veikla
- Sūduvos VVG strategija – naujos kaimo plėtros dalyvių galimybės
- Konferencija „Rietavo savivaldybės vietos plėtros strategijos pristatymas“
- Tarptautinis ir tarpterritorinis bendradarbiavimas
- Tarptautinio bendradarbiavimo plėtra
- Galimybės kaimo jaunimui (Suomija)

Programos LEADER ir žemdirbių mokymo metodikos centras

LEADER metodas Lietuvoje

LEADER metodo įgyvendinimo statistika

Priemonė, veiklos sritis pagal 2007-2013 m. kaimo plėtros programą	Iš viso	Pastabos
1 priemonė. Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas		
VVG skaičius	51	
VVG, parengusių vietos plėtros strategijas (toliau - strategija), skaičius	45	Visos 45 strategijos tinkamos įgyvendinti.
VVG, pasirašiusių paramos sutartis strategijų įgyvendinimui, skaičius	30	Sausio mėn. paramos sutartis pasirašė Elektrėnų, Ignalinos, Biržų, Skuodo VVG.
VVG, šiuo metu skelbiančių kvietimus teikti vietos projektų paraiškas, skaičius	2	Nacionalinės mokėjimo agentūros (NMA) svetainėje www.nma.lt kvietimus teikti vietos projektų paraiškas skelbia Kauno ir Raseinių rajonų VVG.
VVG, baigusiu pirmąjį vietos projektų paraiškų rinkimą, skaičius.	4	Joniškio, Pakruojo, Kelmės, Panevėžio rajonų VVG
Gautų vietos projektų paraiškų skaičius	45	Joniškio rajono partnerystės VVG surinko 32 projektus, iš jų 31 projektas atitiko atrankos kriterijus. Pakruojo rajono VVG surinko 13 projektų ir visi atitiko atrankos kriterijus. Kelmės krašto partnerystės VVG ir Panevėžio r. VVG gautų projektų skaičiaus dar nepaskelbė.
3 priemonė. Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti		
<i>2 veiklos sritis. Techninė parama kaimo vietovių studijoms atlikti, vietos plėtros strategijoms rengti ir (arba) atnaujinti, asmenims, rengiantiems arba atnaujinantiems vietos plėtros strategiją, mokyti</i>		
VVG, gavusių paramą, skaičius	20	VVG „Pajūrio kraštas“ paraiška dar vertinama.
VVG, baigusiu įgyvendinti projektus, skaičius	14	
<i>3 veiklos sritis. Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti</i> <i>4 veiklos sritis. Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti</i>		
VVG, pateikusių paraiškas, skaičius	14	Paskirta parama Šiaulių, Kauno, Telšių, Ukmergės rajonų VVG. Administracinė atitiktis teigiamai įvertinta Kalvarijos, Pasvalio, Molėtų, Vilniaus, Vilkaviškio, Kaišiadorių, Pagėgių, Panevėžio, Tauragės VVG ir VVG „Nemunas“.
VVG, pasirašiusių paramos sutartis, skaičius	5	Joniškio, Raseinių, Kelmės, Pakruojo rajonų VVG, Šiaurės Vakarų Lietuvos VVG.

Parengta pagal Nacionalinės mokėjimo agentūros 2010 m. sausio mėn. duomenis.

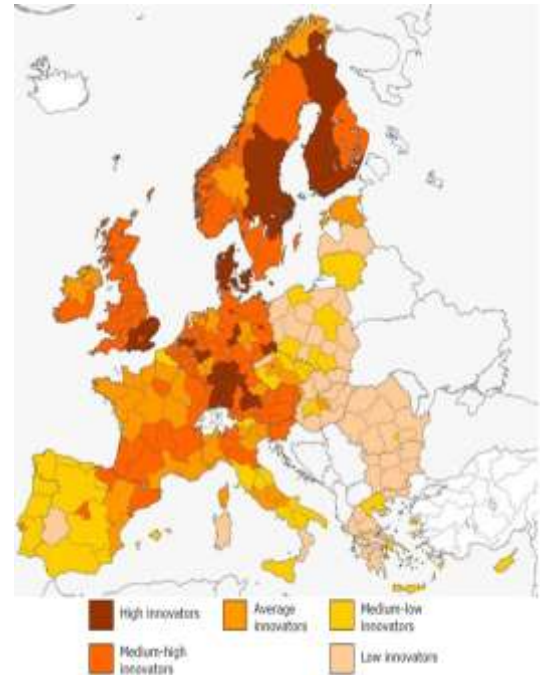
LEADER ir kaimo plėtra ES

Kūrybiškumas ir naujovės

2009 metai buvo paskelbti Europos Sąjungos (ES) kūrybiškumo ir naujovių metais. Norint pasiekti kaimo plėtros tikslus ir veiksmingai įgyvendinti kaimo politiką svarbus kūrybiškas ir naujoviškas požiūris į visus kaimo plėtros procesus regioniniu, nacionaliniu ir ES lygmenimis. ES kaimo plėtros politikos tikslas – skatinti naujas pažangias idėjas ir technologijas, alternatyvių rinkų plėtrą, remti naujas prioritетines grupes ir sprendimus socialinėje, ekonominėje ir aplinkosaugos srityse. Svarbu bendradarbiauti ir kurti naujus produktus ir paslaugas naudojant pažangiausias technologijas, procesus ir tyrimus.

Kūrybiškumo ir naujovių koncepcija paskatino darnią kaimo teritorijų plėtrą. Patirtis rodo, kad taikant LEADER metodą ypač skatinamas kūrybiškumas ir naujovės. 2009 metais buvo siekiama asmeninio, socialinio, ekonominio kūrybiškumo. ES institucijos skatino gerą patirtį, mokymus ir tyrimus, rėmė diskusijas ir ryšių plėtrą. Visuomenines organizacijas skatino aktyviai veikti vietiniame ir nacionaliniame lygmenyse. Ši darbo patirtis bus plėtojama įgyvendinant naujų programų priemones, susijusias su klimato kaita, vandens išteklių valdymu, atsinaujinančios energijos naudojimu, konkurencingumo gerinimu.

Parengta pagal:

http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/filedownload.cfm?id=A25E0148-DD11-5262-C067-53BD3FEF9EF7
<http://www.urenio.org/2009/12/15/eu-regional-innovation-scoreboard-2009/>

Vietos veiklos grupės – svarbios Suomijos kaimo plėtros dalys

Suomijos teritorija – 338 145 kv. km, joje gyvena 5,3 milijonai gyventojų, vidutiniškai 17 žmonių kv. km. Suomijoje dirbama žemė sudaro tik apie 8 proc., miškai – 68 proc., vidaus vandenys – 10 proc., kalnai ir tundra – 11 proc. Žemės ūkyje dirba 4 proc. šalies gyventojų. Kaimo vietovėse veikia apie 40 proc. visų Suomijos verslo įmonių. Jos daugiausia dirba medienos apdirbimo, maisto produktų gamybos ir turizmo srityse.

1996 m. prasidėjo intensyvi Suomijos kaimo vietovių plėtra. Tuo metu šalyje susikūrė 22 VVG. Jos įgyvendino LEADER II programą trečdalyje kaimo teritorijų. Suomijos kaimo politikos komitetas, kelios ministerijos, ekspertų organizacijos ir suinteresuotos grupės paskatino kurti naujas VVG skiriant joms

nacionalinį finansavimą. Suomijos žemės ūkio plėtros fondas parėmė taip vadinamas POMO grupes, jų programas ir projektus. 1997 m. spalio mėn. 26 POMO grupės pradėjo veiklą greta 22 VVG, finansuojamų pagal LEADER II programą. 1998–1999 m. šios 48 vietos veiklos grupės užėmė du trečdalius kaimo teritorijos.

2001 m. pradėta įgyvendinti LEADER+ priemonė. Pagal šią priemonę buvo finansuotos 25 VVG. Kitas 26 VVG finansavo Suomijos regioninė kaimo plėtros programa (ALMA) ir programa „Tikslas 1“ (Objective 1). Joms buvo skirta beveik tokio pat dydžio finansinė parama kaip ir 25 VVG, finansuotoms pagal LEADER+ priemonę. Suomijos žemės ūkio plėtros fondas finansavo septynių

POMO+ grupių veiklą.

2002–2006 m. Suomijos kaimo teritorijoje veikė 58 VVG. Per šį laikotarpį buvo įgyvendinta apie 7000 vietos projektų. Jų finansavimui buvo skirta 216 mln. eurų viešosios paramos ir 110 mln. eurų privačios paramos.

2007–2013 m. Suomijos kaimo plėtros programą pagal LEADER metodą įgyvendina 55 VVG. Jos finansuojamos pagal keturias programas: 25 VVG finansuoja Europos Sąjungos LEADER programa, 19 VVG – Suomijos regioninė kaimo plėtros programa (ALMA), 6 VVG –

programa Tikslas 1, 7 VVG – Suomijos žemės ūkio plėtros fondas (POMO), 1 VVG – programos ALMA ir Tikslas 1.

2007–2013 m. Suomijos kaimo plėtros viešasis biudžetas – 6626 milijonai eurų, iš jų kaimo plėtrai, įgyvendinamai pagal LEADER metodą, skirta 242 milijonai eurų. VVG vietos plėtros strategijas įgyvendins pagal 2007–2013 m. kaimo plėtros programos visų trijų krypčių priemones, ypač pagal trečiosios krypties – *Gyvenimo kokybės kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas*.

Vietos veiklos grupių kūrimasis

Metai	Vietos veiklos grupių skaičius, vnt.	Užėmė kaimo teritoriją
1996	22 grupės pagal LEADER II programą	1/3
1997	26 POMO grupės	1/3
2001	25 grupės pagal LEADER + programą	40%
2001–2002	26 grupės pagal ALMA ir Tikslas 1 programas	50%
2001	7 POMO+ grupės	10%
2002–2006	58 VVG	Beveik 100%
2007–2013	55 VVG 1 VVG autonominėje Aland provincijoje	100%

Parengta pagal:

http://www.mavi.fi/attachments/mavi/maaseudunrahoitus/5zuSBiLfg/Leader_esite_Engl.pdf,

http://studieframjandet.huset.fi/inenglish/lag_work_in_finland/,

http://images.katalogas.lt/maleidykla/ZUpried/ZemPr_181_187.pdf

Lietuvos VVG iš arčiau

Vietos veiklos grupių tinklas aktyviai atstovauja narių interesams

Vienas iš LEADER metodo įgyvendinimo principų yra vietovių tarpusavio tinklų ir bendradarbiavimo kūrimas. Šio principo laikosi ir mūsų šalies VVG. 2007 m. gruodžio 28 d. aktyviausios VVG įkūrė jų interesus atstovaujančią organizaciją – VVG tinklą. Steigiamojo susirinkimo metu tinklo narėmis tapo 23 VVG. Šiuo metu iš 51 VVG tinklo veikloje dalyvauja 47.

Tinklas atstovauja narių interesams visuomeninėse, valstybinėse ir tarptautinėse organizacijose, skatina ir remia narių tarpusavio, tarptautinį ir tarptautinį bendradarbiavimą, kaupia visiems tinklo nariams naudingą informaciją ir ją viešina tarp tinklo narių, dalyvauja parodose, konferencijose ir

renginiuose. 2010 m. numatyta rengti VVG tinklo strategiją, dalykinę išvyką, skatinti tarptautinį bendradarbiavimą dalinantis patirtimi, tobulinti darbo organizavimą. atstovauti narių interesams ir kt. VVG tinkle sukurtos darbo grupės: juridinė, viešųjų ryšių, bendradarbiavimo ir strategijų įgyvendinimo. 2009 m. spalio 27 d. išrinktas VVG tinklo pirmininkas Vytautas Zubas. Pirmininkas ir Tinklo valdyba kviečia visus VVG tinklo narius aktyviai dalyvauti darbo grupių veikloje. VVG, gavusios paramą vietos plėtros strategijoms įgyvendinti, gali gauti paramą ir teritoriniams ir tarptautiniams projektams pagal 2007–2013 m. KPP trečios krypties „Gyvenimo kokybės kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonę.

VVG tinklo pirmininkas Vytautas Zubas

Todėl VVG tinklas planuoja techninės paramos projektus, susijusius su bendradarbiavimu, ir kviečia VVG tinklo narius teikti pasiūlymus. VVG tinklas teiks projektus Lietuvos kaimo tinklui finansuoti.

Vytautas Zubas informavo, kad 2009 m. VVG tinklas parengė projektą „Apskaitos ir finansų valdymo informacinės sistemos sukūrimas Lietuvos vietos veikos grupėms, įgyvendinančioms KPP 2007-2013 m. LEADER priemonę“ ir pateikė finansuoti Lietuvos kaimo tinklui. Sukurta programa bus dalijama nemokamai, VVG reikės mokėti tik už jos aptarnavimą.

Antrus metus šalyje veikiančio Lietuvos kaimo tinklo veikloje dalyvauja apie 180

narių, tarp jų 30 VVG. Lietuvos kaimo tinklo nariai turi galimybę gauti finansavimą gerosios kaimo plėtros patirties sklaidai, informaciniams renginiams organizuoti, bendradarbiavimo projektams įgyvendinti, dalyvauti užsienio kaimo plėtros renginiuose.

Lietuvos kaimo tinklo tarybos narys, ketvirtojo komiteto „LEADER metodo įgyvendinimas“ pirmininkas Vytautas Zubas teigia, kad VVG tinklo valdybos nariai turi aktyviai dalyvauti Lietuvos kaimo tinklo veikloje. Be to, būtina tinkamai atstovauti ir ginti interesus projektų atrankos komitete, LEADER metodo Koordinavimo grupėje ir kitose organizacijose.

Raseinių rajono VVG „Raseinių krašto bendrija“ veikla

*Malonios ir puikios pakalnės Dubysos,
Išpintos žemčiūgų vainikais margais!
Šalis, kur užaugau! Kur atmintys visos...
(Maironis, „Jaunoji Lietuva“)*

Raseinių rajonas įsikūręs pietrytinėje etnografinio Žemaitijos regiono dalyje. Nemažą Raseinių rajono teritorijos dalį užima 1992 metais įkurtas Dubysos regioninis parkas. Rajone yra 43 archeologijos, 110 dailės, 24 architektūros, 185 istorijos, 2 istorijos-technikos paminklai, 13 gamtos paminklų, 6 draustiniai. Raseinių rajono apylinkėse gimė daug Lietuvą išgarsinusių rašytojų, poetų, mokslininkų. Čia savo vaikystę praleido garsusis Lietuvos dainius Maironis, jo atminimas saugomas Pasandravio istoriniame draustinyje. Raseinių kraštas garsus Švč. Mergelės Marijos apsireiškimu Šiluvoje, Šiluvos atlaidais, Šiluvos Švč. Mergelės Marijos gimimo bazilika ir koplyčia. 1993 m. rugsėjo 7 d. Šiluvoje lankėsi popiežius Jonas Paulius II.

Rajono teritorija – 157,3 tūkst. ha, iš jų 113,2 tūkst. ha yra žemdirbystės plotai. Raseinių rajoną sudaro dvylika seniūnijų, iš jų vienuolika patenka į Raseinių rajono VVG teritoriją: Ariogalos kaimo, Ariogalos miesto, Betygalos, Girkalnio, Kalnujų, Nemakščių, Pagojukų, Paliepių, Raseinių (kaimiškoji), Šiluvos ir Viduklės. 2009 metų pradžioje Raseinių rajone gyveno 41305 gyventojai, iš jų 62 proc. – kaime (apie 30000 gyventojų).

2004 m. rugpjūčio 13 d. įsikūrė Raseinių rajono VVG „Raseinių krašto bendrija“. 2005 m. ji parengė bandomąją integruotą strategiją, kurią užsienio

ekspertai įvertino teigiamai, tačiau parama jai įgyvendinti nebuvo skirta. 2004–2007 m. Raseinių rajono VVG įgyvendino 7 projektus: „Ariogalos krašto kryždirbystė“ (2000 Lt), „Kaimo vietovių studija ir integruotos bandomosios strategijos parengimas siekiant gyvenimo kokybės gerinimo Raseinių rajono kaimo gyvenamojoje vietovėje“ (12000 Lt), „Raseinių rajono vietos veiklos stiprinimas“ (12874 Lt), „Vienodų kepuraičių ir marškinėlių įsigijimas“ (1370 Lt), „Betygalos krašto kryždirbystė“ (2245 Lt), „Raseinių rajono vietos veiklos stiprinimas“ (18444 Lt).

Glaudžius ryšius Raseinių rajono VVG palaiko su Raseinių rajono kaimo bendruomenių sąjunga, vienijančia 51 bendruomenę. Bendrauja su Kelmės, Telšių, Šiaulių, Joniškio, Kaišiadorių, Mažeikių, Tauragės, Biržų, Radviliškio, Prienų, Šilutės, Kauno, Trakų, Ukmergės, Alytaus, Jurbarko, Šakių, Akmenės rajonų VVG aktyvistais, Latvijos Respublikos Talsu rajono VVG. Šių metų kovo mėnesį latvių delegacija antrą kartą atvyks į Raseinius. Planuojama aptarti tarptautinio bendradarbiavimo projekto teikimo ir įgyvendinimo galimybes.

2007–2008 m. Raseinių rajono VVG rengė vietos plėtros strategiją. VVG pirmininkas Vincas Blinstrubas teigia, kad rengiant strategiją aktyviai dalyvavo kaimo bendruomenių nariai ir seniūnai, rajono savivaldybės vadovai ir administracijos specialistai. Strategijos pirmasis prioritetas *Kaimo verslų įvairinimas* bus įgyvendinamas vykdant verslo ir turizmo plėtrą. Antrasis strategijos prioritetas *Visuomeninės paskirties pastatų,*

Iš VVG „Raseinių krašto bendrija“ veiklos penkmečio minėjimo Nutraukos Dainos Sutkevičienės

etnokultūros paveldo objektų atnaujinimas ir pritaikymas turizmo ir piligrimystės poreikiams bus įvykdytas remontuojant pastatus, kuriant ir plečiant paslaugų centrus, prižiūrint etnokultūros objektus. Trečiasis strategijos prioritetas *Viešosios infrastruktūros kūrimas ir plėtra atnaujinant ir išsaugant kaimo kraštovaizdžio komponentus*, skatins rengti poilsio zonas, tvarkyti viešąsias teritorijas. Strategiją ekspertai įvertino 85 balais. Jai įgyvendinti skirta 9,58 mln. Lt finansinė parama (verslų plėtrai planuojama skirti 0,25 mln. Lt, kaimų atnaujinimui – 7,77 mln. Lt, strategijos administravimui – 1,59 mln. Lt).

Nuo 2009 m. lapkričio 4 d. iki 2010 m. sausio 29 d. Raseinių rajono VVG skelbė kvietimus teikti vietos projektų paraiškas. Raseinių rajono VVG valdybos narė Loreta Sirvidienė teigė, kad rengiant strategiją Raseinių rajono VVG ir kaimo bendruomenės planavo, jog dauguma kaimo projektų bus susiję su pastatų remontu, tačiau 2009 metų rudenį, pasikeitus LEADER metodo įgyvendinimo taisyklėms, ne visos kaimo bendruomenės spėjo parengti pastatų rekonstrukcijos techninius projektus, todėl pirmojo kvietimo metu teikti paraiškas galės tik 2–4 pareiškėjai.

2009 m. lapkričio 20 d. Raseinių rajono VVG, sukvietusi visas rajono kaimo bendruomenes į kultūros centrą, minėjo VVG veiklos penkmetį. Raseinių rajono VVG už prasmingus darbus apdovanojo kaimų bendruomenes, o kiekvienam bendruomenės pirmininkui padovanojo

simbolinius kompiuterius-pieštukus, kaip svarbiausią darbo įrankį rengiant vietos plėtros projektus.

Raseinių rajono VVG sėkmingai vykdo mokymų projektą „Raseinių VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo dalyvių gebėjimų ugdymas ir aktyvumo skatinimas“. VVG ir bendruomenių nariai jau dalyvavo vietos projektų paraiškų rašymo, projektų rengimo, LEADER metodo įgyvendinimo, kaimo plėtros mokymuose. Raseinių rajono VVG informaciniuose renginiuose gyventojus supažindino su galimybėmis dalyvauti įgyvendinant rajono vietos plėtros strategiją. VVG vietos projektų vykdytojai bus skatinami rengiant išvykas į kitus rajonus, planuoja organizuoti tris išvykas į užsienio šalis.

2009 m. rugsėjo mėn. rajono kaimo bendruomenių nariams Raseinių rajono VVG organizavo trijų dienų kelionę į Stokholmą, pakeliui aplankė Rygos senamiestį ir Siguldos turizmo, pramogų ir sporto centrą. VVG valdybos narė Loreta Sirvidienė teigė, kad nors bendruomenių lyderiai patys sumokėjo kelionės išlaidas, tačiau jie pailsėjo nuo kasdienių rūpesčių, pasidalijo sukaupta patirtimi ir aptarė ateities planus.

Raseinių rajono VVG adresas:
Kudirkos g. 5, Raseiniai,
el.paštas: vvgraseiniai@gmail.com;
vincas.blinstrubas@gmail.com,
tel.: 8 699 94460, 8 615 31960

Sūduvos VVG strategija – naujos kaimo plėtros dalyvių galimybės

Sūduvos VVG, įgyvendindama strategiją „Sūduvos krašto kaimo gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas“, 2010 m. sausio 22 d. surengė konferenciją „Sūduvos VVG strategija - naujos galimybės kaimo plėtros veikėjams“. Konferencijos tikslas – pristatyti Sūduvos VVG strategiją ir 2007–2013 m. Lietuvos kaimo plėtros programos priemones, skirtas pereiti prie ne žemės ūkio veiklos kuriant alternatyvius verslus kaimo vietovėse.

Sūduvos VVG atstovauja Kazlų Rūdos savivaldybės ir Marijampolės savivaldybės Sasnavos seniūnijos kaimiškajai teritorijai. Sūduvos VVG teritorijoje gyvena 11000 žmonių. Nuo 2007 m. Sūduvos VVG nuosekliai rengė vietos plėtros strategiją. Remdamasi situacijos analizės rezultatais ir gyventojų poreikių tyrimo duomenimis

ir gyventojų poreikių tyrimo duomenimis atliko vietos teritorijos SSGG (stiprybės, silpnybės, galimybės, grėsmės) analizę ir nustatė du plėtros prioritetus: *Kaimo vietovių infrastruktūros gerinimas ir amatų plėtros skatinimas (4,20 mln. Lt)* ir *Kultūros tradicijų puoselėjimas ir bendruomeniškumo skatinimas (0,86 mln. Lt)*. 2009 m. rugsėjo 16 d. Sūduvos VVG ir Nacionalinė mokėjimo agentūra pasirašė sutartį pagal 2007–2013 m. Lietuvos kaimo plėtros programos priemonę, įgyvendinamą pagal LEADER metodą „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“. Parengtai strategijai įgyvendinti skirta 6,33 mln. Lt finansinė parama.

Konferencijos dalyvius sveikino Marijampolės savivaldybės meras Vidmantas Brazys, Kazlų Rūdos savivaldybės mero patarečia Milda

Sūduvos VVG ir VVG „Mazurskie Morze“ bendradarbiavimo sutarties pasirašymas

Konferencijos akimirkos

Paškauskienė ir Lietuvos kaimo bendruomenių sąjungos pirmininkė Goda Burokienė. Naujas kaimo verslų finansavimo galimybes pristatė Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros departamento Alternatyviosios veiklos priemonių koordinavimo skyriaus vyriausioji specialistė Regina Voverytė. Lietuvos VVG apžvalgą ir gerosios praktikos pavyzdžių pateikė Programos LEADER ir žemdirbių mokymo metodikos centro vyresnysis specialistas Marius Kairys. Svečias iš Lenkijos VVG „Mazurskie Morze“ (Wojciech Cieślukowski) pristatė Lenkijos Mozūrijos krašto plėtros strategiją. Sūduvos VVG valdybos pirmininkas Vilius Bastys ir Sūduvos VVG pirmininkė Reda Kneizevičienė pristatė strategijos „Sūduvos krašto kaimo gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas“ prioritetus ir priemones bei informavo, kad nuo 2010 m. kovo mėn. planuojama skelbti vietos projektų paraiškų priėmimą pagal pirmo prioriteto *Kaimo vietovių infrastruktūros gerinimas ir amatų plėtros skatinimas* priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ (1,7 mln. Lt) ir antro prioriteto *Kultūros tradicijų puoselėjimas ir bendruomeniškumo skatinimas* priemonę „Bendruomeniškumo ugdymas, dalijimasis gerąja patirtimi“ (0,14 mln. Lt) ir priemonę – *Krašto tradicijų puoselėjimas* (0,14 mln. Lt). Konferencijos svečiai iš Šilutės, Jurbarko, Šakių ir Prienų rajonų VVG dalijosi patirtimi įgyvendinant vietos plėtros strategijas. Konferencijos pabaigoje buvo įteiktos Sūduvos VVG nominacijos.

Antrą dieną konferencijos svečiai lankėsi Višakio Rūdos, Bagotosios, Antanavo, Gavaltuvos, Sasnavos ir

Tautkaičių bendruomenėse. Jie apžiūrėjo Višakio Rūdos senąją medinę bažnyčią, parapijos muziejų, padavimais garsėjantį šaltinį ir bendruomenės centrą. Bagotojoje jie viešėjo bendruomenės centre, kuriame įsikūręs jaunimo klubas „Bigeris“, bendruomenės veiklos centras ir moterų klubas. Antanave svečiai aplankė senąjį Antanavo parką, vienintelę Lietuvoje šešiakampę koplyčią ir bendruomenės centrą, kuriame įsikūręs Vaikų dienos centras ir Socialinių paslaugų centras. Gavaltuvos bendruomenės nariai svečiams parodė hidroelektrinę ir bendruomenės centrą, Sasnavoje – viena didžiausių ir puošniausių neogotikinio stiliaus sakralinių pastatų Užnemunėje – Sasnavos bažnyčią, o Tautkaičiuose – klijavimo teatrą „Gegnė“. Svečių vizitas baigėsi Sūduvos VVG administracijos patalpose – Kazlų Rūdos verslo inkubatoriuje. Konferencijos svečiai aptarė aplankytas Sūduvos krašto vietas ir objektus, apsvaustė bendradarbiavimo galimybes. Jų nuomone, konferencija buvo labai naudinga, nes klausėsi įdomių pranešimų, aplankė įžymias Sūduvos krašto vietas, susipažino su bendruomenių veikla ir įgijo patirties. VVG „Mazurskie Morze“ ir Sūduvos VVG pasirašė bendradarbiavimo sutartį, kuri sudarys sąlygas dalyvauti tarptautiniuose projektuose ir plėtoti turizmo paslaugas, nes, kaip teigė VVG pirmininkė Reda Kneizevičienė, šias vietas vienija panašus miškingas kraštovaizdis.

Parengta pagal Sūduvos VVG pirmininkės Reda Kneizevičienės informaciją.

Konferencija „Rietavo savivaldybės vietos plėtros strategijos pristatymas“

VVG „Rietavo iniciatyvos“ pirmininkas Albinas Maslauskas konferencijoje

2010 m. sausio 22 d. Rietave vyko konferencija kaimo bendruomenėms, valdžios atstovams, verslininkams ir kitoms organizacijoms „Rietavo savivaldybės kaimo vietovių plėtros strategijos pristatymas“.

VVG „Rietavo iniciatyvos“ įsikūrė 2009 m. sausio mėnesį, kai VVG „Pajūrio iniciatyvos“ suskilo į kelias VVG. Veiksmingai dirbdama ji parengė Rietavo savivaldybės vietos plėtros strategiją.

Rietavo savivaldybės kaimo vietovių plėtros strategijos tikslas – gyvenimo kokybės kaimo vietovėse gerinimas, kaimo ekonomikos įvairinimas skatinant vietos iniciatyvą ir partnerystę. Parengta

strategija pagrįsta vietos socialinių, ekonominių, aplinkosaugos ir kaimo gyventojų poreikių analize siekiant darnios kaimo plėtros. Rengiant strategiją VVG „Rietavo iniciatyvos“ atlikto stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizę ir nustatė du vietos plėtros prioritetus: pirmasis – *Kaimo gyvenimo sąlygų gerinimas, didinant viešosios aplinkos patrauklumą* ir antrasis – *Kaimo žmonių gyvenimo kokybės gerinimas*.

VVG „Rietavo iniciatyvos“ projekto vadovė Laima Dockevičienė teigė, kad VVG valdyba ir darbuotojai sieks sėkmingai įgyvendinti strategiją, skatinti darnią regiono plėtrą, vietos organizacijų

iniciatyvą, formuoti tinkamą vietos gyventojų gyvenamąją ir veiklos aplinką.

Aktualiomis Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. temomis pranešimus konferencijoje skaitė Nacionalinės mokėjimo agentūros, VVG „Rietavo iniciatyvos“ ir Rietavo savivaldybės kaimo bendruomenių atstovai.

Parengta pagal VVG „Rietavo iniciatyvos“ projekto vadovės Laimos Dockeyvičienės informaciją.

Konferencijos metu

Tarptautinis ir tarpteritorinis bendradarbiavimas

Tarptautinio bendradarbiavimo plėtra

2009 m. gruodžio 1 d. Airijos mieste Dubline vyko konferencija „*Tarptautinio bendradarbiavimo plėtra*“. Konferencijoje pranešimą apie tarptautinį bendradarbiavimą skaitė Europos kaimo plėtros tinklo atstovas Andrian Neal.

Tarptautinį bendradarbiavimą remia Europos Komisija. 2007–2013 m. Europos Sąjungos (ES) šalių kaimo plėtros programų biudžetuose yra numatytas tarptautinių projektų, įgyvendinamų pagal LEADER metodą, finansavimas. Planuojama, kad 2007–2013 m. ES kaimo plėtrą pagal LEADER metodą įgyvendins 2432 VVG. LEADER metodo įgyvendinimo sėkmė priklauso nuo veiksmingo bendradarbiavimo. Bendradarbiaujantys partneriai keičiasi žiniomis, patirtimi, idėjomis, atradimais ir skatina mokymąsi, kūrybiškumą, naujovių plėtrą. Tarptautinio ir tarpteritorinio bendradarbiavimo projektams įgyvendinti numatyta skirti 265 mln. eurų, tai sudaro 4,8 proc. Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai biudžeto. Daugiausia patvirtintų tarptautinio ir tarpteritorinio bendradarbiavimo projektų turi Suomijos, Vokietijos, Airijos, Čekijos, Austrijos VVG. Pagal LEADER+ priemonę apie 30 proc. tarptautinių projektų buvo vykdoma tarp kaimyninių šalių VVG, apie 10 proc. – kalbančių ta pačia kalba, apie 20 proc. – Viduržemio jūros šalių VVG, Sėkmingai bendradarbiauti padeda tai, kad daug laiko skiriama bendradarbiavimo ryšių ir bendrų siekių, projekto įgyvendinimo ir finansavimo, administravimo struktūros, partnerių žinių ir techninių galimybių klausimams nagrinėti.

Europos kaimo plėtros tinklo svetainėje <http://enrd.ec.europa.eu> teikiama ES šalių kaimo plėtros informacija. Europos kaimo plėtros kontaktų skyrius (EN RD Contact Point) teikia paslaugas ieškant tarptautinio bendradarbiavimo partnerių.

Adresas:

http://enrd.ec.europa.eu/faq/about-the-enrd-contact-point/en/about-the-enrd-contact-point_home_en.cfm

EN RD Contact Point
Rue, du Marteau, 81
B-1000 Bruxelles
Tel. +32(0)22352020
Fax +32(0)22800438
e-mail: info@enard.eu

Parengta pagal:

<http://www.slideshare.net/ruralnetwork/development-of-transnational-cooperation-projects-adrian-neal>

Galimybės kaimo jaunimui (Suomija)

Projekto aplinkybės

VVG, kurios pavadinimas reiškia „Vienoje valtyje“, teritoriją sudaro didelis salynas, kuriame yra 20 000 didelėje teritorijoje išsibarsčiusių salų (iš jų gyvenamų – 500) Baltijos jūroje, prie Pietvakarių Suomijos krantų. Čia būdingos atskirties problemos, kurias didina blogi transporto ryšiai. Ypač svarbi problema – gyventojų mažėjimas, nes jauni žmonės vyksta ieškoti geresnių įsidarbinimo galimybių ir aktyvesnės socialinės veiklos.

VVG projekto tikslas – padėti vėl apgyvendinti salyną, sustabdyti emigraciją.

Vienas iš bendradarbiavimo pranašumų įgyvendinant projektą yra tas, kad jis suteikė VVG galimybę mokytis ir bendradarbiauti su kitais Suomijos regionais, ir tai padeda teritorijai įveikti atskirtį. Be to, projektas grindžiamas LEADER partnerystės ir bendradarbiavimo etika salyno teritorijoje, nes kai kuriose salose kalbama švedų, o kitose – suomių kalba ir kiekviena iš šių kalbų kalbanti bendruomenė sudaro maždaug pusę teritorijos gyventojų.

Pagrindinė veikla

Projekto veiklą planavo ir įgyvendino kelių VVG jauni žmonės, dalyvavę finansavimo paraiškų konkurse. Šiuos atvirus konkursus viešino projekto vadovas Janis Lastuniemis, kuris padėjo jaunimo grupėms rengti paraiškas. Šie konkursai pavadinti „Duok penkis“, atviras delnas simbolizavo jaunimo veiklos planavimą, kūrimą ir organizavimą. Kasmetinis paraiškų teikimo procesas truko 5–6 savaites.

Projekto rezultatai

Šiuose atviruose konkursuose iš viso gauta 50 paraiškų, jas teikė įvairios jaunimo grupės, finansavimas skirtas 21 paraiškai. Buvo finansuojama įvairi veikla: sporto varžybos, renginiai ir koncertai, jaunimo grupių ir klubų veikla. Pavyzdžiui, iš devynių 2005 m. finansuotų projektų du buvo susiję su grindų rieduliu – įsigyta šios sporto šakos įranga ir patalpos. Ši sporto šaka vėliau tapo labai populiari visose salose tarp įvairių amžiaus grupių gyventojų. Didžiausia pagal šį projektą finansuojama veikla – radijo signalais valdomų automobiliukų lenktynių trasos statyba. Ši iniciatyva padėjo šios vietovės jaunimui užsiimti mėgstama laisvalaikio pramoga; buvo daug savanoriškai dirbama (jauni žmonės ir jų tėvai). Įkurti klubai toliau sėkmingai veikia – juose vyksta laisvalaikio užsiėmimai (žaidžiamas biliardas, žiūrimi filmai ir kt.).

Problemoms ir įgyta patirtis

Pagrindinė problema – gerinti ryšius, nes dėl didelių geografinių atstumų sunku aplankyti visas jaunimo grupes ir tiesiogiai viešinti projekto teikiamas galimybes.

Projekto trukmė ir biudžetas

Projektas truko dvejus su puse metų, jo biudžetas buvo 79 930 EURŲ, iš kurių po 36 tūkst. EUR skyrė valstybė ir LEADER programa, 8 tūkst. – privatūs asmenys.

